

Precizări privind aplicarea Regulamentului (CE) nr. 883/2004
privind coordonarea sistemelor de securitate socială

Având în vedere:

- sesizările primite de la Centrul Solvit România și Comisia Europeană – Direcția Generală pentru Ocuparea Forței de Muncă, Afaceri Sociale și Incluziune cu privire la dificultățile întâmpinate în ceea ce privește obținerea documentului portabil S1 pentru lucrătorii frontaliери, respectiv pentru pensionarii care își schimbă reședința într-un alt stat membru UE/SEE/Confederația Elvețiană;

- art. 288 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, potrivit căruia regulamentele europene și deciziile sunt obligatorii în toate elementele acestora și se aplică direct în toate țările UE;

- că statelor din Spațiul Economic European, respectiv Confederația Elvețiană le sunt incidente prevederile regulamentelor europene, respectiv deciziilor și prevederilor regulamentelor CE privind coordonarea sistemelor de securitate socială, dreptul la liberă circulație și ședere pe teritoriul statelor membre pentru cetățenii UE și membrii familiilor acestora

precizăm următoarele:

I Referitor la emiterea documentului portabil (DP) S1:

1.1 Referitor la dovada reședinței, respectiv a faptului că persoana nu este asigurată în statul de reședință:

Persoana asigurată și/sau membrii săi de familie, solicitantul de pensie, respectiv pensionarul și/sau membrii de familie ai acestora sunt obligați să se înregistreze la instituția de la locul de reședință. Dreptul acestora la prestații în natură în statul membru de reședință este atestat printr-un DP S1 care se eliberează de instituția competentă la cererea persoanei solicitante sau la cererea instituției de la locul de reședință.

Instituția de la locul de reședință informează instituția competentă asupra înregistrării persoanei interesate, precum și asupra oricărei modificări sau anulări a acestei înregistrări.

Notificarea va fi efectuată de îndată ce instituția de la locul de reședință dispune de informațiile esențiale în acest sens.

Prin urmare, pentru a putea beneficia de prestații în natură pe teritoriul statului membru de reședință, deținătorul DP S1 este obligat să se înregistreze, prezentând acest document instituției de la locul de reședință. Data înregistrării devine data de la care costurile prestațiile în natură sunt rambursabile, în situația în care această dată succede datei la care este dobândit dreptul la prestații în natură în temeiul legislației statului membru competent, așa cum este indicată în documentul care certifică dreptul la prestații sociale, respectiv în DP S1.

Instituția de la locul de reședință nu va înregistra deținătorul DP S1 în cazul în care acesta fie nu are reședința în statul membru respectiv, fie este asigurat în acest stat.

Concluzie:

Documentul prin care instituția competentă este informată de către instituția de la locul de reședință cu privire la înregistrarea deținătorului DP S1 (partea B de la formularul E106, E109, E120 și E121 sau SED-ul 073) reprezintă în sine o dovadă că persoana în cauză are reședința pe teritoriul statului membru respectiv și că nu este asigurat în acest stat. Totodată, solicitarea de către instituția de la locul de reședință, prin intermediul formularului E107 sau similar, reprezintă dovada că persoana în cauză are reședința pe teritoriul statului membru respectiv și că nu este asigurat în acest stat.

1.2 Referitor la solicitarea documentului portabil A1:

Documentul portabil A1 este documentul care atestă care este legislația aplicabilă în cazul lucrătorilor salariați sau independenți care își desfășoară activitatea în alt stat decât statul competent sau în caz de pluriactivitate (desemnează situația în care un lucrător desfășoară simultan sau alternativ activități salariate și/sau independente pe teritoriul a două sau mai multe state membre). Pe durata desfășurării activității în străinătate, lucrătorul trebuie să prezinte documentul A1 autorităților din statul membru gazdă, întrucât în absența acestuia autoritățile respective pot impune afilierea la sistemul de securitate socială al statului membru gazdă și plata contribuțiilor aferente în statul membru gazdă. Casa Națională de Pensii Publice este instituția competentă să elibereze documentul portabil A1, în situația în care legislația aplicabilă în materie de securitate socială aplicabilă unei persoane este cea din România.

Concluzie:

În vederea eliberării DP SI, casele de asigurări de sănătate vor solicita DP AI doar lucrătorilor salariați sau independenți care își desfășoară activitatea în alt stat decât statul competent sau în caz de pluriactivitate;

DP AI nu se solicită în cazul lucrătorilor frontalieri, respectiv studenților care urmează o formă de învățământ superior în România și care merg să studieze într-un alt stat membru al UE/SEE/Confederația Elvețiană în cadrul unor programe ale UE ce au drept scop schimburile de studenți (ex. programul Erasmus);

În cazul lucrătorului frontaliere, se va solicita o declarație pe proprie răspundere, sub incidența art. 326 din Codul Penal, cu privire la respectarea dispozițiilor art. 1 lit f) din Regulamentul CE nr. 883/2004 și prin urmare încadrarea în categoria lucrătorului frontaliere.

II Referitor la verificarea statutului de asigurat în cazul eliberării formularelor europene

Potrivit art. 222 și 266 din Legea 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată, cu modificările și completările ulterioare, modificat prin dispozițiile OUG 18/2018 privind adoptarea unor măsuri fiscal-bugetare și pentru modificarea și completarea unor acte normative, toți cetățenii români cu domiciliul sau reședința în țară **sunt asigurați în sistemul de asigurări sociale de sănătate din România.**

În cazul persoanelor care se încadrează în categoria celor care realizează:

- venituri din salarii și asimilate salariilor, calitatea de asigurat în sistemul de asigurări sociale de sănătate și dreptul la pachetul de bază se acordă de la data începerii raporturilor de muncă/serviciu.
- Venituri prevăzute la art 155 alin 1 lit b-h, precum și cele prevăzute la art 180 din Legea 227/2015 privind Codul Fiscal cu modificările și completările ulterioare, dobândesc calitatea de asigurat în sistemul de asigurări sociale de sănătate și au dreptul la pachetul de bază de la data depunerii declarației prevăzute la art 174 alin 3 din Legea 227/2015, cu modificările și completările ulterioare.

Pentru persoanele care se încadrează în categoria celor care au calitatea de contribuabil la sistemul de asigurări sociale de sănătate și care nu au efectuat plata contribuției la fond la termenele prevăzute de lege, sumele restante se recuperează de către ANAF, în condițiile legii, inclusiv obligații fiscale accesorii datorate pentru creanțele fiscale.

Persoana asigurată are obligația plății unei contribuții bănești lunare pentru asigurările de sănătate, cu excepția persoanelor care beneficiază de asigurare fără plata contribuției,

prevăzute la art 224 alin 1 din Legea 95/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Concluzii:

Având în vedere că dreptul la prestații într-un alt stat membru UE/SEE/Confederația Elvețiană este atestat prin emiterea unui document de deschidere de drepturi, casele de asigurări verifică statutul de asigurat al persoanei doar în cazul acestor documente. În cazul formularului E104 se vor completa perioadele de asigurare realizate, nefiind necesar ca la momentul emiterii acesteia persoana asigurată să aibă statutul de asigurat. Verificarea îndeplinirii obligației plății contribuției de asigurări sociale de sănătate revine instituțiilor fiscale.

III Referitor la traducerea documentelor

Potrivit art 76 alin 7 din Regulamentul CE nr 883/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială, cu modificările și completările ulterioare, „autoritățile, instituțiile și jurisdicțiile dintr-un stat membru nu pot respinge cererile sau alte documente ce le sunt prezentate, în temeiul faptului că sunt redactate într-o limbă oficială a altui stat membru, în cazul în care această limbă este recunoscută ca limbă oficială a instituțiilor Comunității, în conformitate cu art. 290 din tratat“.

Concluzie:

Traducerea oricăror documente emise de către statele membre UE/SEE/Confederația Elvețiană intră în responsabilitatea caselor de asigurări de sănătate